

Nr 748

Av herrar **Wahrendorff** och **Elmwall**, i *anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 76, angående vissa åtgärder i prisreglerande syfte på jordbrukets område, m. m.*

(Lika lydande med motion nr 640 i Första kammaren)

Av 1960 års skörd synes vid säsongens slut komma att föreligga ett onormalt stort överskott av fodersäd. Då sådden av höstsäd och höstoljeväxter nu är avsevärt mindre än normalt, kan man räkna med att även 1961 års fodersädsskörd blir mycket stor. En sådan överskottssituation kan befaras verka starkt pristryckande på ett sådant sätt, att odlarna inte får skälig ersättning för fodersäden.

Såsom framgår av propositionen nr 76 är exportstöd aktuellt för betydande partier av 1960 års fodersädsskörd. Kostnaderna härför finansieras med sådana avgiftsmedel som internt upptagits inom jordbruket ävensom i förekommande fall med exportavgiftsmedel för fodermedel. Ett sådant exportstöd kommer givetvis att reducera förlusterna för odlarna och spannmålshandeln i viss utsträckning.

En överskottsproduktion av fodersäd i vårt land inträffar emellertid normalt sett inte mer än vart fjärde eller femte år. Med hänsyn härtill är det enligt vår mening inte något framträdande intresse för svensk produktion och handel att genom export avlyfta ett tillfälligt överskott. Den bästa lösningen skulle vara om en sådan utjämningslagring kunde ordnas, att ett tillfälligt överskott från enstaka år kunde kvarhållas i lager till utjämning av fodersädsunderskott under år med lägre fodersädsskördar. Det bör enligt vår mening vara möjligt att åtminstone till väsentlig del behålla 1960 års fodersädsöverskott i sådant utjämningslager.

Förutsättningen härför är emellertid, att stödköpsförfarandet användes. Enligt 1959 års riksdagsbeslut äger Kungl. Maj:t meddela beslut om stödköp av fodersäd, varefter det ankommer på Föreningen Svensk spannmålshandel att verkställa sådana köp. Den stödköpta fodersäden kan disponeras för försäljning inom landet eller på exportmarknaden enligt de bestämmelser som jordbruksnämnden meddelar. Kostnaderna för stödköp bestrides av medel som anvisas av Kungl. Maj:t och som upptagits genom införselavgifter på fodermedel eller genom interna avgifter inom jordbruket.

Såsom framgår av det anförda bör bestämmelserna om stödköpsförfarande kunna utnyttjas till möjliggörande av en utjämningslagring av det

aktuella fodersädsöverskottet eller del därav. Den överskottskvantitet av fodersäd, som under sådana förhållanden bör stödköpas, kan beräknas till cirka 75 000 ton. Det pris, till vilket stödköpet bör ske, bör fastställas genom överenskommelse mellan jordbruksnämnden och jordbrukets förhandlingsdelegation.

En utjämningslagring av fodersäd bör enligt vår mening permanent ingå i jordbruksregleringens system. Den bör kunna handhavas av Föreningen Svensk spannmålshandel. Men det bör också övervägas att låta den reguljära spannmålshandeln handha uppgiften. I sistnämnda fall torde det vara nödvändigt att spannmålshandlarna genom lån eller lånegarantier tillförsäkras ekonomiska möjligheter att genomföra utjämningslagringen. Frågan om hur en utjämningslagring av fodersäd skall kunna genomföras på lämpligaste sätt för framtiden bör skyndsamt prövas.

Med stöd av vad ovan anförts hemställas,

att riksdagen vid behandling av propositionen nr 76 måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla att Kungl. Maj:t måtte besluta om stödköp av 1960 års fodersädsöverskott intill en kvantitet av 75 000 ton för en utjämningslagring i enlighet med vad ovan anförts; samt

i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om skyndsamt prövning av frågan om hur en utjämningslagring av fodersäd i fortsättningen skall utformas.

Stockholm den 11 april 1961

Harry Wahrendorff

Emil Elmwall